

Mestna občina Ljubljana
Zoran Jankovič, župan
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14

Številka: 0612-11/2010-1
Datum: 17. 1. 2011

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET

ZADEVA: **PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA SEJI MESTNEGA SVETA MESTNE OBČINE LJUBLJANA**

PRIPRAVIL: **Mestna uprava Mestne občine Ljubljana, Mestno redarstvo**

NASLOV: **Predlog Strategije v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana**

POROČEVALCA: **mag. Andrej Orač, vodja Mestnega redarstva**
Roman Fortuna, vodja Odseka za redarstvo

PRISTOJNO DELOVNO
TELO: **Odbor za zaščito, reševanje in civilno obrambo**

PREDLOG SKLEPA:
Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Strategije v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana.

Ž U P A N
Mestne občine Ljubljana
Zoran JANKOVIČ

Priloga:
- predlog strategije z obrazložitvijo

STRATEGIJA

V SKUPNOST USMERJENEGA DELA

MESTNEGA REDARSTVA

MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Ljubljana, januar 2011

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	ZGODOVINSKI RAZVOJ LOKALNIH VARNOSTNIH STRUKTUR.....	1
1.2	MESTNO REDARSTVO DANES.....	2
1.3	KAKO V PRIHODNJE?.....	3
2	KONCEPT V SKUPNOST USMERJENEGA DELA MR MU MOL	3
2.1	KONKRETIZACIJA CILJEV.....	4
3	METODOLOŠKO URESNIČEVANJE CILJEV SUDMR	5
3.1	ELEMENTI SUDMR, KI JIH MR ŽE IZVAJA.....	5
3.2	SOSVETI ZA VARNOST MEŠČANOV.....	6
3.3	AKTIVNOSTI ZA URESNIČITEV SUDMR.....	6
4	VIZIJA	7
4.1	OPERATIVNA IZVEDBA IN ORGANIZIRANOST.....	8
4.2	STRATEŠKI NOSILCI.....	8
4.2.1	Mestno redarstvo.....	8
4.2.2	Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.....	9
4.2.3	Četrtni skupnosti.....	10
4.2.4	Zainteresirana javnost.....	10
4.2.5	Druge posvetovalne skupine na ravni četrtnih skupnosti.....	10
5	KAKO REŠEVATI VARNOSTNO PROBLEMATIKO V LOKALNEM OKOLJU?	10
5.1	MODEL SARA (SCANNING, ANALYSING, RESPONSE, ASSESMENT).....	10
5.1.1	Identifikacija problemov (Scanning).....	10
5.1.2	Analiza problema (Analysing).....	11
5.1.3	Aktivnosti – oblikovanje strategije reševanja problema (Response).....	12
5.1.4	Evalvacija učinkovitosti (Assesment).....	13
5.1.5	Preventivno delovanje in SUDMR.....	14
6	SKLEP	16

1 UVOD

1.1 Zgodovinski razvoj lokalnih varnostnih struktur

Občinski redarji se danes v medijih pojavljajo kot popolna novost v smislu varnostne strukture oziroma represivnega organa s širokim spektrom nalog in pooblastil. Vendar pa so občinski redarji na slovenskih tleh zgodovinsko dejstvo, čeprav v različnih oblikah. Sprejemanje novih zakonskih predpisov redarjem podeljuje vedno nove naloge in pooblastila, sočasno pa jim postavlja stroge omejitve do te mere, da se lahko resno vprašamo o možnosti izvajanja vseh naloženih nalog.

Pooblaščen osebe občinskega redarstva vsekakor niso posebnost oziroma novost v našem prostoru, temveč so v taki ali drugačni obliki poznane več kot 200 let. Z mestnimi stražniki smo se na Slovenskem začeli srečevati že z nastankom Policijske direkcije v letu 1791, in to 70 let pred nastankom orožnikov in kar 150 let pred nastankom milice oziroma policije, kot jo poznamo danes. Meščanske straže, garde in korpusi so bili s stražno službo v pomoč magistratom in vojaštvu. Prepletanje pristojnosti med monarhijo, kraljevino ali državo in na drugi strani mestom, trgom, občino oziroma lokalno skupnostjo je povzročalo trenja in pomembno vplivalo na organizacijo varnosti v lokalni skupnosti. Omenjena služba je nastajala, se spreminjala in odmirala glede na stanje v družbi ter družbena razmerja nasploh. Na to je vplivala tudi raven avtokracije, kar je imelo vpliv na pristojnosti in število mestnih stražnikov oziroma občinskih redarjev. Tako lahko sklepamo, da je ta tema eden izmed pokazateljev ravni demokratičnosti družbe. Slovenija vsaj glede števila redarjev postaja vedno bolj odprta in demokratična, kar je za nekatere absurd, saj na občinske redarje gledajo kot na primarno represivni organ.

V skupnost usmerjeno delo redarjev se je začelo že v obdobju Jugoslavije, z ustanovitvijo varnostnih okolišev. Tak okoliš je praviloma zajemal eno krajevno skupnost in je imel enega miličnika. Vodja varnostnega okoliša je moral na svojem območju (s)poznati čimveč občanov, spoznati varnostne razmere, obiskovati je moral pristojne organe krajevne skupnosti, temeljne organizacije združenega dela ter predsednike lokalnih družbenopolitičnih organizacij. Vse to kaže, da je bil cilj milice biti čim bolj prisoten med občani, z njimi sodelovati in jim tudi pomagati. Zadolžitve in obseg dela redarjev so se sicer do danes spreminjali, vendar pa osnovna ideja ostaja enaka.

Tako tudi **Mestno redarstvo** Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MR) izvaja določene aktivnosti na področju preventive. Sem spadajo predvsem varstvo otrok, varovanje različnih prireditev, predstavitve dela MR, sodelovanje s šolami (predavanja *Kaj veš o prometu*), tudi pri kolesarskih izpitih, pregledi varnih šolskih poti in podajanje predlogov za izboljšanje kakovosti

bivanja v prestolnici pristojnim organom MOL oziroma osnovnih šol. Vse to kaže, da MR elemente v skupnost usmerjenega dela že pozna in je pripravljeno obvladovati tudi širši koncept takšnega delovanja.

1.2 Mestno redarstvo danes

Zakon o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06; v nadaljnjem besedilu: ZORed) je občinskim redarjem povrnil nekaj starih nalog in pristojnosti, ki so jih imeli že njihovi predhodniki stražniki, hkrati pa je uredil tudi razmerja med policijo kot državnim organom in občinskim redarstvom kot organom lokalne skupnosti. ZORed je naloge občinskih redarjev že premaknil iz segmenta sankcij na nivo urejanja družbenih razmerij.

Drugi pokazatelj razvoja pristojnosti občinskih redarjev kažejo zadnje spremembe na področju ureditve varnosti in pravil v cestnem prometu, ki so urejene z naslednjimi predpisi, ki se bodo začeli uporabljati 1. 7. 2011: Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 109/10; v nadaljnjem besedilu: ZPrCP), Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10), Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 109/10) in Zakon o motornih vozilih (Uradni list RS, št. 106/10). Predvsem ZPrCP bo redarjem prinesel nabor novih pristojnosti na področju urejanja prometa, zaradi česar se bo vloga občinskih redarjev v bližnji prihodnosti nedvomno povečala. ZPrCP tako redarjem nalaga, da za zagotavljanje varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja izvajajo nadzor nad uporabo varnostnega pasu med vožnjo, nad upoštevanjem določil o vožnji z vozilom po cesti in na prehodu za pešce ter nadzor nad drugimi določbami zakona, in sicer tudi v zvezi zagotavljanjem varstva cest in okolja na občinskih cestah. Zelo kmalu bo tako popolnoma normalno, da bomo srečevali občinske redarje, ki bodo s še več pristojnostmi neposredno nadzirali in zagotavljali varnost cestnega prometa. S tem bo družba vedno bolj sprejemala njihovo novo vlogo in jih prepoznala kot varnostne partnerje. Kljub temu pa uvedbe redarske službe nikakor ne gre razumeti kot prenosa pristojnosti s policije na občino. Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09 in 51/10; v nadaljnjem besedilu: ZLS) namreč jasno opredeljuje, da občine zagotavljajo opravljanje nalog s področja občinskega redarstva, ZORed pa te naloge operacionalizira. Občine za opredelitev varnostnih izzivov sprejemajo akte, na podlagi katerih kasneje oblikujejo tudi ustrezne ukrepe. Občinski program varnosti (Uradni list RS, št. 117/08; v nadaljnjem besedilu: OPV) je tako v Mestni občini Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL) temeljni strateško-varnostni dokument, s katerim so opredeljeni izhodišča in usmeritve za zagotavljanje javne varnosti ter varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev ter obiskovalcev prestolnice.

Ko govorimo o trenutnem stanju na področju v skupnost usmerjenega dela MR moramo omeniti, da je do zdaj organizirano preventivno delo izvajala zgolj policija, ki to razume kot neformalni nadzor s

številnimi elementi socialnega dela. Policija je preventivno delovala že v obdobju milice (kot smo že omenili), takšno delo pa je potrditev doživelo ob osamosvojitvi Slovenije in vpeljavi novega družbenega sistema, ki veliko pozornosti posveča varovanju človekovih pravic in svoboščin. Pri svojem preventivnem delu policisti uporabljajo različne metode – od svetovalne dejavnosti do različnih oblik socialnega dela in podobno, pri čemer je njihova temeljna naloga, da vplivajo na varnostno zavest ljudi, s katerimi prihajajo v stik in s skupnimi akcijami preprečujejo nastajanje negativnih pojavov v lokalni skupnosti.

1.3 Kako v prihodnje?

Trend razvoja lokalnih varnostnih struktur je jasen, saj se obseg njihovih nalog in pristojnosti večja, porajajo se tudi novi varnostni izzivi in težnja po uvedbi mestne policije. Vse to narekuje nove oblike dela, uvajanje različnih pristopov pri opravljanju nalog in uporabo določene visoko tehnološko razvite opreme za zagotavljanje nadzora in neposredno pomoč občanom.

Za operativno uresničitev enega od ciljev OPV, ki je zahteven in obsežen dokument ter vključuje tudi del v skupnost usmerjenega dela mestnega redarstva, smo pripravili to Strategijo v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SUDMR). Uresničevanje tako obsežnega in zahtevnega projekta pa ni možno brez širše družbene podpore, sodelovanja različnih subjektov in pobud za izboljšanje varnostnih razmer. SUDMR opredeljuje cilje in naloge projekta na podlagi analiziranih statističnih podatkov o nevarnih okoliših, območjih in ogroženih skupinah, načrtovanja in operativnega izvajanja ukrepov, opazovanja učinkov ter vrednotenja rezultatov, preventivnih akcij ter promocije.

2 KONCEPT V SKUPNOST USMERJENEGA DELA MR MU MOL

V slovenskem prostoru se do zdaj še nobena redarska služba ni usmerila v pripravo ali izvedbo v skupnost usmerjenega redarskega dela, zato je potrebno najprej opredeliti koncept pristopa in delovanja v okviru take strategije. Gre za novo filozofijo dela, ki zahteva široko podporo in natančno opredelitev operacionalizacije varnostnih nalog. SUDMR je tudi organizacijska strategija, ki v prvi vrsti zagovarja partnerske odnose med občani in MR. Temelji na predpostavki, da MR in državljani delujejo skupaj pri zaznavanju in določanju prioritet za odpravo različnih oblik družbenega nereda s skupnim ciljem izboljšati kvaliteto življenja v bivalnem in tudi delovnem okolju.

V MOL si morajo redarji deliti pravico in odgovornost pri zaznavanju varnostnih problemov, določanju prioritet in načinu reševanja problemov. Delitev pravic in dolžnosti pa temelji na partnerstvu med pripadniki MR, občankami in občani, organi MOL, zainteresirano javnostjo

(združenja, klubi, društva) ter državnimi organi. Cilj SUDMR je namreč uspešno reševanje težav in izboljšanje odnosov z vsemi, ki so kakorkoli vpeti v delovno in bivalno okolje MOL.

V skupnost usmerjeno redarsko delo ni taktika, tehnika ali program, ampak je nov način izvajanja redarskih nalog na nivoju MOL. Delo ne prinaša dramatičnih in atraktivnih aktivnosti, ki bi polnile časopisne članke ali kako drugače vzbujale medijsko pozornost, vsekakor pa je dobrodošlo, če – zavoljo obveščenosti ljudi – tovrstni projekti redarstva najdejo pot v medije. Pri SUDMR gre namreč za dolgoročno in postopno delo, ki zmanjšuje kronične probleme skupnosti. S tem načinom razmišljanja in dela se spreminja tudi vloga MR, ki se iz represivne organizacije, ki deluje oblastno in pozna odgovore na vse varnostne izzive, spreminja v partnerja, ki skuša skupaj z občani narediti skupnost boljšo in bolj varno. Program je dolgoročno naravnán tako, da ob upoštevanju omenjenih problemov najprej vzpostavlja osnovne organizacijske in funkcionalne povezave na državni in lokalni ravni.

2.1 Konkretizacija ciljev

Cilji bodo uresničeni le, če bomo zagotovili, da MR postane del skupnosti. SUDMR ne omogoča hitrih rešitev, saj so rezultati lahko vidni šele čez več let, in prav tako ni čarobna formula za rešitev vseh težav. Gre namreč za dolgoročno strategijo, oblikovano tako, da želi poleg rešitve problemov skozi čas na splošno izboljšati tudi kvaliteto življenja v skupnosti. K slednjemu vodijo številni majhni, vendar pomembni koraki, ki z minimalnimi stroški dramatično izboljšajo stanje. Kot primer take dobre prakse lahko navedemo nakup petih AED (avtomatskih eksternih defibrilatorjev), s katerimi se bodo opremila osebna vozila in motorna kolesa MR. S skromno investicijo se bo močno povečala možnost reševanja življenj, obenem pa je to izraz zavezanosti MR k dobrobiti celotne skupnosti.

Temeljni element SUDMR je sodelovanje redarstva z občani. MR naj bi v tem smislu sodelovalo s člani skupnosti, ki so lahko posamezni občani (vsak občan, ki ima vprašanje ali pobudo), skupine (društva, interesna združenja, zveze društev, četrtne skupnosti), obrtniki, poslovneži in njihove stanovske organizacije, državni uradi (agencije, ministrstva, organi v sestavi) ali lokalne, državne in naddržavne ustanove.

Cilji, ki jih MR zasleduje s to strategijo, so:

- bistveno izboljšati stopnjo javne varnosti (glavni in dolgoročni cilj),
- visok standard varstva človekovih pravic, svoboščin in dostojanstva,
- dvig kakovosti življenja in dela občanov, pa tudi vseh tistih, ki so kakorkoli vpeti v bivalno ali delovno okolje MOL,
- zadovoljstvo strank (merjenje učinkovitosti in javnega mnenja),

- neposredno vključevanje v procese izobraževanja in izmenjava izkušenj z zunanjimi institucijami,
- zagotavljanje reda na področju prometne problematike, predvsem mirujočega prometa, in povečanje prometne varnosti (nadzor hitrosti, vožnja v rdečo luč, ogrožanje pešcev, udeležba najmlajših v prometu),
- povečanje učinkovitosti dela MR («cost-benefit» v organizacijskem pomenu skozi odličnost v vodenju in odzivanju na varnostne potrebe),
- odvracanje in odpravljanje vzrokov, ki vodijo v kršenje javnega reda in miru,
- zagotavljanje generalne preventivne dejavnosti in zmanjševanje motečih dejavnikov v lokalnem okolju.

3 METODOLOŠKO URESNIČEVANJE CILJEV SUDMR

3.1 Elementi SUDMR, ki jih MR že izvaja

MR nekatere elemente SUDMR že redno izvaja:

- sodelovanje MR s Svetom za varnost MOL, ki se kot usklajevalni organ župana ukvarja z vprašanji varnosti na področju MOL,
- sodelovanje MR pri prireditvah MOL (Teden mobilnosti, Ljubljanski maraton, Pot ob žici ...). Redarji so pri tem vpeti v vse segmente organizacije in varovanja, zagotavljajo varnost udeležencev, usmerjajo promet in nadzorujejo spoštovanje nad določili predpisov, ki določajo ravnanje v cestnem prometu ter nad Zakonom o javnem redu in miru. (Uradni list RS št. 70/06 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZJRM),
- sodelovanje z ostalimi oddelki in strokovnimi službami MOL (oddelek za kulturo, oddelek za gospodarske dejavnosti in promet ...),
- sodelovanje MR s predstavniki četrtnih skupnosti kot najmanjših enot lokalne samouprave. Četrtna skupnosti na svojem območju najboljše poznajo varnostno problematiko, ki sega od težav z mirujočim prometom in prekoračitev hitrosti do kršitev javnega reda in miru,
- sodelovanje z vrtci in šolami, kjer mestni redarji otroke seznanjajo s samozaščitnim vedenjem ter pomenom spoštovanja cestnoprometnih predpisov pri čemer pa MR tovrstne izobraževalne aktivnosti širi na višje ravni in sodeluje tudi s srednjimi šolami in fakultetami,
- sodelovanje z občinskimi, medobčinskimi in mestnimi redarstvi, saj izkušnje MR za ostala redarstva predstavljajo pomemben vzorec za delo in razvoj,
- Protokol o sodelovanju s policijo, na podlagi katerega mešane policijsko-redarske patrolje nadzorujejo mirujoči promet in spoštovanje določil ZJRM ter si izmenjujeta podatke na tem področju,
- Protokol o sodelovanju z javnimi podjetji (npr. JP SNAGA ...).

- sodelovanje v sosvetih za varnost meščanov,
- preventivne in vzgojne akcije (dnevi odprtih vrat, sodelovanje pri kvizih *Kaj veš o prometu...*).

3.2 Sosveti za varnost meščanov

Zaradi vse hujše prometne in varnostne problematike ter rasti števila prekrškov vse teži k razmišljanju, kako to preprečiti ali vsaj omejiti na sprejemljivi ravni. Preprečujemo lahko le tako, da odkrivamo in odpravljamo vzroke, vendar za to ne more biti odgovorno le MR, ampak mora sodelovati celotna družba in vsi njeni posamezniki, redarstvo pa je lahko eden od strokovnih svetovalnih dejavnikov.

Sosveti za varnost meščanov, ki delujejo v okviru četrtnih skupnosti, so izjemnega pomena tako pri identifikaciji težav kot tudi pri predlogih možnih rešitev. Vendar pa je raven aktivnosti sosvetov zelo različna. MR zato predlaga, da se v okviru MOL spremlja uspešnost sosvetov za varnost meščanov, saj delovanje takšnih organov nima bistvenih finančnih posledic za MOL, k ugodnejši varnostni sliki pa z ustrezno aktivnostjo prispevajo izjemno veliko. Posvetovalna telesa temeljijo na partnerskem sodelovanju, katerega namen je, da se doseže medsebojno zaupanje, konflikte in nesporazume se v takem okolju praviloma rešuje konstruktivno, odgovornost za varnost lokalne skupnosti pa se razdeli med različne subjekte. S pomočjo posvetovalnih teles lahko ljudi tudi ozaveščamo in izobražujemo.

Ustanovitelji in člani posvetovalnega telesa morajo biti popolnoma enakopravni. Njihova medsebojna razmerja morajo temeljiti na partnerskem sodelovanju, princip delovanja pa na skupnem reševanju problemov in odpravljanju vzrokov, ki vodijo k varnostnim izzivom. Posvetovalno telo obravnava vzroke težav in išče rešitve za njihovo odpravljanje, ne ukvarja pa se s preiskovanjem negativnih pojavov v okolju. Na izbiro ima različne načine vodenja in dela. Prav tako lahko samo določa članstvo. Na različne načine lahko spodbuja udeležbo širše javnosti na sestankih. Dovoljeno in zaželeno je, da se za različne informacije obrača na MR. Celoten princip delovanja temelji na svobodnih odločitvah brez formalnosti in obveznosti. Mora pa biti partnersko delovanje organizirano tako, da lahko spoštuje interese in želje ljudi, ki na določenem območju živijo in delajo. MR ima pomembno vlogo pri delovanju posvetovalnih teles. Zbiranje in zagotavljanje podatkov o varnostnih razmerah v lokalni skupnosti je ena od pomembnih nalog redarstva. Prav tako mora zagotavljati koristne nasvete za rešitev težav, s katerimi se soočajo člani.

3.3 Aktivnosti za uresničitev SUDMR

Za doseg ciljev SUDMR projekt predvideva širitev aktivnosti in uresničitev naslednjih strateških nalog na lokalni ravni, ki predstavljajo dodano vrednost delu lokalne varnostne strukture. MR na tem področju aktivno deluje, kot je to opisano pod točko 3.1. Seveda pa v okviru MOL obstajajo možnosti

za širitev in poglobitev tovrstnega dela, pri čemer se MR iz izvajalca spreminja v partnerja, ki problematiko spremlja in predlaga možne rešitve:

- iskanje dodatnih načinov in metod ter oblik dela, ki bodo zagotavljali uspešnost in učinkovitost na področju obvladovanja prometne problematike in varnosti,
- dopolnitev in nakup specialne visoko tehnološko razvite opreme za nadzorovanje, izvajanje operativnih nalog in neposredno pomoč občanom (npr. defibrilatorji ...),
- vzpostaviti in zagotoviti je potrebno ustrezno kaznovalno politiko, ki ne bo imela podlage samo v represiji (kaznovanje »prekrškarjev« lahko prekrške preprečuje, vendar je to le kratkoročni učinek, ki ima tudi določene meje),
- preventivno delo je nujno potrebno podpreti s podatki, analitično obdelanimi z najsodobnejšimi programskimi orodji na področjih prekrškovnega prava in pristojnosti redarstva,
- preprečevanje »ne-varnostnih« razmer s sistematičnim varnostnim načrtovanjem,
- spreminjanje filozofije preventivnih dejavnosti v vsakodnevno operativno prakso,
- povezovanje MR s četrtnimi skupnostmi ter iskanje skupnih rešitev v skladu s pristojnostmi MR in vključevanje pristojnih služb MU MOL v odpravljanje razlogov za nezadovoljstvo in kršenje institucionalnih predpisov,
- vzpostaviti in zagotoviti je potrebno optimalno organizacijsko in funkcionalno strukturo s temeljem na odzivnem vodenju,
- pri izobraževanju in usposabljanju zaposlenih MR mora vodstvo zasledovati cilj in postaviti zahteve po visoko kvalitetnem in profesionalnem pristopu,
- predlagati dodatne operativne in sistemske aktivnosti, če so te potrebne za zagotavljanje varnosti,
- okrepljeno in usklajeno sodelovanje z institucijami in organi tako na državni kot lokalni ravni,
- vključevanje strokovnjakov s ciljem povečati učinkovitost dela,
- seznanjanje ciljnih skupin z varnim in samozaščitnim obnašanjem,
- povečati medijsko promocijo in razložiti občanom način delovanja MR, pristojnosti redarjev in njihov trud za varnost vseh (npr. snemanje promocijskih spotov, strokovni članki, promocijski obvestilni program, sodelovanje na okroglih mizah ...)

4 VIZIJA

Končni oziroma dolgoročni cilj v skupnost usmerjenega redarskega dela je vzpostavitev partnerskega odnosa s skupnostjo:

- MR kot partner skupaj z občani rešuje varnostne izzive, ki jih prinaša vsakodnevno življenje v MOL,

- MR kot generator varnostnih rešitev skupaj z občani, državnimi in organi lokalne samouprave išče operativne in zakonodajne rešitve za večjo stopnjo varnosti na področjih prometa ter javnega reda in miru,
- MR kot izvajalec promocijskih aktivnosti zainteresirani javnosti predstavlja delovanje MR in promovira samozaščitno vedenje,
- končni cilj je sprejetje MR in figure mestnega redarja kot varnostnega partnerja, ki mu občani poverijo zaupanje za svojo varnost.

4.1 Operativna izvedba in organiziranost

Pri nosilcih nalog ločimo »operativce« in zainteresirano javnost. Uspeh SUDMR lahko zagotovi zgolj tesno sodelovanje MR, četrtnih skupnosti, občanov, Policijske uprave Ljubljana in drugih institucij v okviru MOL. Eden glavnih izzivov je, kako zagotoviti najbolj ustrezno operativno organiziranost, delovanje in strateško vodenje za doseg najboljših možnih rešitev in ciljev. Za uspešno izvajanje projekta na lokalni ravni predlagamo, da se v izvajanje dejavno vpnejo sosveti za varnost meščanov, katerih koncept delovanja se glede na to smiselno razširi in prenovi.

4.2 Strateški nosilci

4.2.1 Mestno redarstvo

Na ravni MR bodo potrebne določene organizacijske prilagoditve, ki bodo omogočile izvedbo koncepta SUDMR. Ta strategija kot oblika dela zahteva od vseh zaposlenih, tako uniformiranih kot tudi drugih delavcev javnih uslužbencev MR, visoko stopnjo pripadnosti. Obenem pa jim lahko predstavlja tudi izziv, da vsi najdejo način, kako novo filozofijo vključiti v svoje vsakodnevno delo, ki sicer zahteva ravnovesje med potrebo, da se zagotovi takojšnje in učinkovito odzivanje na problematiko, in željo po proaktivnih iniciativah, ki bodo težave reševale še preden se bodo pojavile. Poleg tega ravnovesja pa delo MR zahteva tudi posebno osebo – vodjo okoliša, ki lahko avtonomno in neposredno dela z ljudmi v svoji četrti skupnosti v krajših časovnih obdobjih. Njegovo delo bi temeljilo na težavah skupnosti, z reševanjem le-teh pa bi skušal ustvariti boljše in bolj varno okolje za življenje in delo

Vodja četrtnega okoliša

Vodja četrtnega okoliša je nosilec preventivnega dela in partnerskega sodelovanja prebivalci na območju četrtne skupnosti, kjer poskuša zagotavljati ugodne varnostne razmere. Vodje okolišev so redarji, od katerih se pričakuje delavnost, strokovnost in življenjske izkušnje ter da imajo občutek za

delo z ljudmi. Njihovo delo pa mora biti usmerjeno v neposredno sodelovanje z ljudmi. Vodja okoliša je koordinator, ki usklajuje delo na teritorialno zaokroženi celoti četrtne skupnosti, obenem pa je zadolžen tudi za uspešno medinstitucionalno sodelovanje z drugimi organi ter skupinami:

- opravlja predvsem preventivne naloge v MOL,
- ugotavlja problematična žarišča in sodeluje pri njihovem nadzoru,
- sodeluje s prebivalci, predstavniki podjetij, organizacij in društev ter jih seznanja s pojavnimi oblikami nereda in kršitvami,
- predava v šolah, vrtcih,
- svetuje občanom, jih opozarja in jim daje navodila v zvezi s preprečevanjem prekrškov,
- svoje aktivnosti usklajuje in neposredno sodeluje z vodji policijskih okolišev na konkretnem lokalnem območju.

Na vodjo četrtnega okoliša se prebivalci MOL in obiskovalci lahko neposredno obrnejo :

- če potrebujejo pomoč ali nasvet,
- če želijo posredovati varnostno pomembne ali zanimive podatke,
- če želijo predlagati ukrepe ali dejavnosti za izboljšanje varnosti v svojem okolju.

4.2.2 Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

V okviru MOL deluje Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (v nadaljnjem besedilu: SPV). Zakonsko pooblastilo za ustanovitev takšnega organa izhaja predpisov, ki vsebujejo določila o ravnanju in varnosti v cestnem prometu, ki lokalnim skupnostim nalagajo ustanovitev organa, ki ima nalogo načrtovati in usklajevati dejavnosti preventive in vzgoje v cestnem prometu. Glede na sestavo (predstavniki sveta lokalne skupnosti, uporabniki in izvajalci nalog s področja preventive in vzgoje v cestnem prometu) je smiselno, da se SPV v kar največji meri vpne v izvajanje SUDMR na področju prometne varnosti. O smiselnosti tega predloga pričajo tudi naloge, ki jih določajo državni predpisi in predpisi MOL, ki urejajo predmetno področje.

SPV namreč s pomočjo svojih aktivnosti skrbi za naslednje elemente vzgoje in izobraževanja udeležencev v cestnem prometu:

- usposabljanje otrok, mladostnikov in občanov, da bi se znali varno vključiti v cestni promet kot pešci, kolesarji, potniki in vozniki,
- usposabljanje mentorjev prometne vzgoje (koordinatorjev) na osnovnih šolah,
- odpravljanje nevarnosti v cestnem prometu, ki se pojavljajo zaradi hitrosti, alkohola, mamil,
- svetovanje pri uporabi zaščitnih čelad, varnostnih pasov, otroških sedežev in opreme, koles in koles z motorjem,
- umirjanje prometa na šolskih poteh,

- uresničuje naloge v okviru rednih preventivno-vzgojnih akcij in drugih aktivnostih.

4.2.3 Četrtna skupnosti

Četrtna skupnosti oziroma četrtni sveti so osnovna referenčna točka, ki podpira delovanje MR, spremlja njegovo uspešnost in odzive prebivalcev na delo redarjev. MR pa pri četrtnih skupnostih dobiva koristne informacije.

4.2.4 Zainteresirana javnost

Vlogo sosvetov za varnost občanov smo že omenili. Poleg teh je še nekaj javnih forumov, s pomočjo katerih lahko občanke in občani vplivajo na izvajanje SUDMR. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL je organ, katerega prispevek je na področju prometa bistvenega pomena, zato bo, tako kot doslej, tudi v prihodnje pomembno sodelovanje MR s tem organom pri uresničevanju in izvedbi aktivnosti, povezanih s preventivo in povečanjem varnosti v cestnem prometu.

4.2.5 Druge posvetovalne skupine na ravni četrtnih skupnosti

Te naj bi teritorialno pokrivala četrtne skupnosti, se sestajale občasno in po potrebi. Člani skupine morajo izvoliti predstavnika, ki je povezan s krovnim posvetovalnim telesom na mestni ravni. Na tem nivoju govorimo predvsem o funkcionalnem sodelovanju z različnimi interesnimi združenji (denimo motoristični klubi, kolesarskimi društvi ...), ki sodelujejo z idejami in pobudami.

5 KAKO REŠEVATI VARNOSTNO PROBLEMATIKO V LOKALNEM OKOLJU?

Koncept v javnost usmerjenega dela varnostnih organov ni nov, zato se je tudi MR odločilo, da prouči uspešne in vpeljane tuje vzore, ki brez izjeme uporabljajo model, poznan po okrajšavi SARA.

5.1 Model SARA (Scanning, Analysing, Response, Assessment)

5.1.1 Identifikacija problemov (Scanning)

Prvi korak, ki ga mora redar narediti, predstavlja identifikacijo problemov v okolju. Nato mora ugotoviti, ali se ti problemi ponavljajo in v kakšnih oblikah. Pri tem sledi vprašanju, kaj je problem. Osredotočiti se je potrebno le na tiste težave, ki se odražajo v skupnosti. Za doseg učinkovitosti pa je treba biti proaktiven, vztrajati na sistematičnem zbiranju podatkov, uporabljati preizkušene metode za

identifikacijo problemov in v največji možni meri uporabiti že obstoječe podatke v evidencah MR ter izkušnje redarjev.

Obstajajo številni viri, ki omogočajo identifikacijo problema. Najpogosteje se poslužujemo redarske baze podatkov, zlasti analize ponavljajočih se klicev, ki se nanašajo na določeno mikrolokacijo ali ponavljanje podobnih incidentov. Drug zanesljiv vir predstavljajo pritožbe občanov, podatki drugih državnih organov, spremljanje člankov v časopisih in prispevkov drugih medijev, ki pokrivajo lokalno skupnost, podatki redarjev opazovalcev in drugi podatki lokalne skupnosti (statistični urad). Primarni namen identifikacije problema je, da z začetnim poizvedovanjem ugotovimo, ali problem sploh obstaja in ali so potrebne nadaljnje analize. Če problem obstaja, je potrebno v tej fazi določiti prioritete in redarja ali več redarjev, ki bodo vključeni v reševanje tega problema. V kolikor pa gre za problematiko, ki ni v pristojnosti MR, pa mora redarstvo o varnostnem pojavu obvestiti ustrezne institucije.

Podatki o prometno ter varnostno problematičnih območjih so nujen pogoj za oblikovanje programov, vendar se moramo zavedati, da niso zadosten pogoj, da bi izbrali najnujnejše ukrepe. Z analizo dogajanja v prometu in pregledom območij ugotovimo morebitne nevarnosti ali nepravilnosti, kršenje državnih predpisov in predpisov MOL s področja varnosti v cestnem prometu in skušamo to odpraviti preden pride do težav. Seveda pa moramo mesta ali območja, kjer so kršitve pogoste, obravnavati prednostno. Podatki morajo biti pridobljeni od vseh pomembnih institucij, ki kakorkoli posegajo v organiziranost in omogočanje varnega cestnega prometa. Ko imamo podatke, jih je potrebno pravilno ovrednotiti in pripraviti ugotovitve ter ukrepe za izboljšanje stanja. Predlagamo nastavitve preglednih kart (v elektronski ali klasični obliki) po vrstah prometno in varnostno najbolj problematičnih območij.

Skrbno in sprotno vodenje statističnih podatkov je podlaga za identifikacijo točk, območij ali skupin udeležencev, ki izstopajo glede na stopnjo ogroženosti. Z ogledi mest ali območij in opazovanjem dejanskega dogajanja (npr. opazovanje ravnanja voznikov motornih vozil, kolesarjev in pešcev, skrite meritve hitrosti) ter ne nazadnje razgovori s poznavalci razmer v okolju, bo možno določiti najnevarnejše točke ali območja in skupine udeležencev, ki jih je potrebno obravnavati prednostno.

5.1.2 Analiza problema (Analysing)

Analiza je naslednji korak in pomeni srce reševanja varnostnih problemov. Obširna analiza, pri kateri moramo najprej definirati obstoj in naravo problema, je kritičnega pomena za uspešno rešitev. Namen analize problema je v tem, da se čim več naučimo o težavi v smislu identifikacije vzrokov. Redar mora zbirati informacije iz notranjih in zunanjih virov o namenu, naravi in vzrokih problema. Popolna analiza vključuje tudi identifikacijo resnosti težave oseb, ki so bile vključene v problem oziroma se jih

zadeva dotika, vse vzroke in oceno dosedanjih odzivov in aktivnosti. Poleg tega je potrebno identificirati tudi škodo, ki jo problem povzroča, kajti na podlagi tega je lažje določati aktivnosti. Pri analizi problemov uporabljamo tudi t. i. trikotno reševanje.

5.1.3 Aktivnosti – oblikovanje strategije reševanja problema (Response)

Po analizi in definiciji je potrebno poiskati pot za rešitev problema, pri čemer se je potrebno osredotočiti na razvijanje odgovorov, za kar sta nujni dobro opravljene predhodni fazi. Rešitve morajo biti odgovor na vse ugotovitve iz faz identifikacije in analize problema. Rešitve morajo biti zasnovane široko, pogosto pa že zajemajo tudi represivne ukrepe. Potencialne rešitve problema lahko razdelimo v pet skupin:

- popolna odstranitev problema, pri čemer je učinkovitost merjena s popolno odsotnostjo varnostnih incidentov, ki so kreirali problem in je zelo malo verjetno, da bodo vsi problemi odstranjeni, vendar so nekateri lahko,
- zmanjšanje števila incidentov, ki problem povzročajo, je lahko zelo učinkovito,
- omilitev najtežjih posledic oziroma škode, pri čemer je učinkovitost te rešitve v tem, da so incidenti manj škodljivi oziroma ne povzročajo toliko škode,
- problem reševati bolj učinkovito, kar zmanjša stroške in oškodovanci so bolj zadovoljni, saj se izboljša učinkovitost reševanja incidentov,
- prenesti reševanje problema, kjer učinkovitost tega tipa reševanja lahko merimo tako, da proučujemo, zakaj se MR primarno ukvarja z določenim problemom in ne druge institucije.

Izboljšanje stanja prometne varnostne problematike lahko dosežemo z različnimi ukrepi (umirjanje prometa, preventivne in vzgojne aktivnosti, represija ...). Izbor vseh možnih ukrepov za izboljšanje prometnih in varnostnih razmer na določenem območju je zato ena od ključnih nalog. Po opravljenem izboru je treba ukrepe za posamezna območja oceniti še s stališča časovne izvedljivosti (kratkoročni oziroma dolgoročni ukrepi). Ukrepi postanejo učinkovitejši, če jih med sabo dopolnujemo. Ukrepi so lahko še tako dober, vendar če ga ne predstavimo ustrezno in ne zagotovimo njegovega sprejemanja pri (ogroženi) ciljni skupini, bo imel slabe učinke ali bo naletel celo na negativen odziv. Najbolj pogosto se to dogaja pri ukrepih za umirjanje prometa, ki običajno povzročajo negativne reakcije. Če so problemi in cilji ukrepa jasno predstavljeni (na primer – prevelika hitrost v okolici šole ogroža otroke), pa bo manj negativnih reakcij udeležencev – občanov (merjenje hitrosti). Tudi represivni ukrepi MR imajo večji učinek, če je strategija njegovega dela jasna in izvedeni ukrepi ne izvenijo le kot zbiranje denarja za proračun.

5.1.4 Evalvacija učinkovitosti (Assesment)

Zadnja faza procesa reševanja problemov SARA je evalvacija učinkovitosti dela redarjev. Merila ocenjujejo učinkovitost, še posebej pa osvetlijo dejstvo, ali se je problem zmanjšal ali je bil odpravljen. Ocenjevanje je ključ reševanja problemov v procesu SARA. Vodje četrtnih okolišev morajo redarjem pomagati pri oblikovanju evalvacijskega načrta, kajti gre za širši aspekt redarskega in drugega dela. V program ukrepov za zagotavljanje večje varnosti in reševanja prometne problematike v MOL je tako smiselno vgraditi uspešne in uveljavljene programe in akcije, ki temeljijo na:

1. neposrednih in potencialnih udeležencih v cestnem prometu ter vplivajo na njihovo ravnanje:
  - sodelovanje s starši pri vzgoji najmlajših, ki so posledično najbolj ranljivi udeleženci v cestnem prometu,
  - prometna vzgoja in ozaveščanje v vrtcih, osnovnih, srednjih in poklicnih šolah
  - preventivne akcije za voznike o pomembnosti varne udeležbe v cestnem prometu in oblikovanju pozitivnih stališč okolja do prometne varnosti,
  - vključevanje neprofesionalnih pozitivnih izkušenj civilnih gibanj in združenj v različne programe;
2. predlogih za ureditev ustreznega prometnega infrastrukturnega okolja:
  - predlogi za preoblikovanje prometnega režima in ureditev cestnih odsekov na lokalnih cestah za zmanjšanje varnostnega tveganja,
  - predlogi za odpravljanje nevarnosti na cestni infrastrukturi in tudi širše, ki resno ogrožajo varnost cestnega prometa.

Vse akcije so zastavljene dolgoročno in načrtno sledijo zastavljenim ciljem. Navedene akcije bo treba v bodoče še nadgraditi in vgraditi nove, k njihovem uresničevanju pa pritegniti ljudi iz različnih poklicev in organizacij.

Za najpomembnejši problem – hitrost – so smiselne predvsem naslednje akcije:

- zagotavljanje varnih šolskih poti,
- spodbujanje varčne vožnje in uporabe okolju prijaznejših prevoznih sredstev,
- preventivne akcije za uveljavljanje pozitivnih stališč do ukrepov za umirjanje prometa,
- uporaba preventivnih radarskih tabel, ki kažejo hitrost vožnje,
- izvedba akcij za pozitivno predstavitev voznikov, ki upoštevajo pravila, so strpni in prijazni,
- organizacija ali sodelovanje na prireditvah z napravami, ki nazorno prikazujejo posledice hitrosti.

Poleg prireditev in akcij, ki potekajo na terenu, je za temeljito obveščanje in spodbujanje varnega vedenja potrebno na lokalni ravni uporabiti tudi lokalna sredstva obveščanja, kjer so učinkoviti zlasti

elektronski mediji. Promocija je namreč ena od najpomembnejših strateških komponent projekta SUDMR. Namen promocije je motivirati, aktivirati in pridobiti podporo javnosti za uresničevanje načrtovanih ukrepov za zagotavljanje boljše javne varnosti. Sprožiti in vzdrževati mora celovit proces družbenega in osebnega ozaveščanja o nujnosti sprememb.

Promocija mora vsebovati elemente:

- informiranja,
- prepoznavnosti,
- osebne identifikacije s problemom in zbujanja odgovornosti,
- pojasnjevanja in prepričevanja,
- vzgoje,
- komunikacije in povratne informacije ipd.

Oblike promocije:

- konference za medije,
- tiskovna gradiva, brošure,
- spletno in televizijsko oglaševanje,
- izdelava celostne podobe in prepoznavnega imena.

5.1.5 Preventivno delovanje in SUDMR

Preventivno delovanje pomeni, da poskušamo preprečiti vzroke nastankov prekrškov, kaznivih dejanj ter drugih škodljivih posledic za varnost, premoženje in življenje ljudi . Cilj preventivnih akcij je **sprememba vedenja**. V primeru fokusiranih preventivnih akcij se vložena sredstva hitro povrnejo, povečajo ugled pristojnih služb ter zmanjšajo obremenjenost pooblaščenih uradnih oseb na terenu.

Tiskovine

Pri svojem delu MR javnosti obvešča o samozaščitnem vedenju ter o zakonsko skladnem ravnanju. Pri tem se izdajajo različne publikacije:

- voznikom, ki jim je specialno vozilo, prirejeno za odvoz vozil (pajek) odpeljalo nepravilno parkirano vozilo, pri prevzemu vozila dobijo zgibanko, ki nudi osnovna pojasnila zakaj je bilo vozilo odpeljano, kakšne so dolžnosti in pravice voznika v tem primeru,

- na zadnji strani termo papirja za ročne terminale, s pomočjo katerih mestni redarji izdajajo kršiteljem obvestila o prekrških se odtisne informacija o javnih parkirnih površinah na območju MOL, kjer lahko vozniki parkirajo skladno z državnimi predpisi in predpisi MOL, ki urejajo predmetno področje,
- različne zgibanke, ki so osredotočene na določeno populacijo (pešci, starejši, otroci, kolesarji) oziroma se nanašajo na neko splošno okoliščino (prvi šolski dan, nadzor hitrosti s samodejnimi merilnimi napravami in podobno).

Varstvo javnega reda in miru

Če v primeru tiskovin govorimo o »pasivnem« načinu spreminjanja vedenja ljudi, pa v primeru varovanja javnega premoženja ter javnega reda in miru govorimo o aktivnem pristopu, saj se s 24 urnim varovanjem (pri čemer se smiselno tovrstno varovanje okrepi v nočnih urah) zagotovi varovanje javnih objektov s posebnim poudarkom na vrtcih in šolah, spomenikov ter drugih infrastrukturnih objektov. Cilj je preprečevanje odklonskega vedenja (popivanje, vandalizem) ter zadrževanja nepooblaščenih oseb na funkcionalnih zemljiščih javnih objektov.

Ker mestni redarji pri tovrstnem zagotavljanju varnosti ugotavljajo marsikatero pomanjkljivost, lahko v sodelovanju s četrtnimi skupnostmi, državnimi organi, organi MOL in Mestne uprave MOL ter drugimi lokalnimi skupnostmi prispevajo predloge, ki v smislu situacijske prevencije preprečujejo kršiteljem oziroma storilcev kaznivih dejanj enostavno dostopnost, zmanjšujejo izplen kaznivega dejanja ter povečujejo možnost, da bo storilec oziroma kršitelj po storitvi identificiran in prijeto.

Reševanje življenj – avtomatski eksterni defibrilatorji

AED (avtomatski eksterni defibrilator) je naprava, ki se uporablja za ukrepanje ob srčnem zastoju, ki je eden od najbolj pogostih vzrokov nenadnih smrti. Statistično gledano v Republiki Sloveniji zabeležimo 5,5 takih smrti na dan, pri čemer 95% ljudi umre pred prihodom v bolnišnico. Z nakupom in namestitvijo v vozila MR se doseže, da bodo defibrilatorji tam, kjer bodo najbolj potrebni, obenem pa se bo redarje v sodelovanju z Reševalno postajo Ljubljana ustrezno usposobilo, znanje nadzorovalo, osveževalo ter nadgrajevalo.

Cilj je, da se doseže učinkovitost in odzivnost, saj le v tem primeru govorimo o pravi prevenciji, ki bo služila svojemu namenu. Dodatno se bo že usposobljene redarje seznanilo z lokacijami, kjer so nameščene AED naprave na območju MOL. Po javno dostopnih podatkih AED naprave niso pogosto uporabljene, zato bodo usposobljeni mestni redarji, ki se gibljejo med ljudmi lahko v učinkovito prvo pomoč v primeru potrebe.

6 SKLEP

MR si je zastavilo nov cilj – začetek spreminjanja organizacije iz tipično represivne organizacij, ki se večinoma ukvarja s prekrški na področju mirujočega prometa, v partnerja, ki skuša skupaj z občani narediti skupnost boljšo in bolj varno. MOL se namreč kot najpomembnejša in največja mestna občina, ki hkrati predstavlja glavno mesto Slovenije, srečuje z mnogimi varnostnimi izzivi. V skupnost usmerjeno delo je v tem pogledu izjemnega pomena, saj te izzive predvideva in nanje ponuja odgovore ter učinkovite, preizkušene in strokovne rešitve.

Koncept v skupnost usmerjenega dela MR mora postati filozofija dela, ki v ospredje postavlja sistematično sodelovanje z državnimi in organizacijami MOL ter občani pri varnostnih izzivih na vseh področjih. SUDMR temelji na predpostavki, da MR in drugi občinski ter državni organi, pa tudi državljani delujejo skupaj pri zaznavanju in določanju prioritet pri odpravljanju različnih oblik družbenega nereda s skupnim ciljem – izboljšati kvaliteto življenja v bivalnem in tudi delovnem okolju Ljubljane. Cilj SUDMR je reševanje problemov in izboljšanje odnosov z občani in z vsemi ostalimi subjekti, ki so kakorkoli vpeti v delovno in bivalno okolje MOL. SUDMR ni taktika, tehnika ali program, ampak je nov način in pristop izvajanja redarski nalog na nivoju MOL. Gre za dolgoročno in postopno delo, ki želi izboljšati življenje v skupnosti, k temu pa jo lahko vodijo številni majhni, vendar pomembni koraki pri katerih lahko z minimalnimi vložki dosežemo optimalne rezultate. Pri tem je strategija finančno vzdržna, saj se opira na že obstoječe institucije in strukture.

Posebej je potrebno izpostaviti dejstvo, da MR v skupnost usmerjeno redarsko delo že izvaja, vendar pa v širši javnosti ostaja prezrto. Tudi skupaj z različnimi promocijskimi aktivnostmi v sklopu te dolgoročne strategije bi lahko MR tako postalo generator varnostnih rešitev, ki išče operativne in zakonodajne rešitve za večjo stopnjo varnosti tako v prometu kot tudi na področju javnega reda in miru v prestolnici, končni cilj je namreč sprejetje MR in mestnega redarja kot varnostnega partnerja ter zaupnika, ki mu občani poverijo zaupanje za svojo varnost.

Za MR je uvedba tega koncepta izziv, na katerega je pripravljeno, saj je v zadnjem obdobju že pristopilo k nalogam, ki jih uvrščamo v opisano strateško delovanje. Tako MOL kot tudi MR s

takšnim načinom dela na vseh področjih kažeta in utirata pot ostalim subjektom lokalne samouprave, saj je SUDMR aspekt aktivne mestne politike, usmerjene k ljudem in njihovi varnosti.

OBRAZLOŽITEV

Strategije v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana

Pravni temelji

za sprejem Strategije v skupnost usmerjenega dela Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SUDMR) sta:

Statut Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, 66/07 – uradno prečiščeno besedilo) ki v 27. členu določa, da Mestni svet sprejema statut, odloke in druge akte MOL

Občinski program varnosti Mestne Občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 117/09, v nadaljnjem besedilu: OPV), ki obsega cilje, ki celovito urejajo oziroma zagotavljajo ustrezno stopnjo in kvaliteto varnosti v Mestni občini Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL). Ta bo dosežena z ustrezno varnostno politiko ter sistemskimi, pravnimi in organizacijskimi predpisi ter ukrepi organov MOL in Mestne uprave MOL (v nadaljnjem besedilu: organi MOL) ter konkretnimi ukrepi Mestnega redarstva Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MR), ki bodo usmerjeni v zagotavljanje javne in druge varnosti v MOL.

Ocena stanja

Redarji MR se pri svojem delu srečujejo z mnogoterimi izzivi, pri katerih obstaja realna možnost, da z obstoječim pristopom ne bodo rešeni učinkovito ter v skladu s pričakovanji javnosti. MR si je s strokovnim, zakonitim ter hitrim ukrepanjem v javnosti pridobila ugled učinkovite ter odzivne službe. Zato so mnogokrat redarji MR postavljeni pred izzive, ki presegajo trenutne organizacijske okvire MR.

Razlogi in cilji, zaradi katerih je SUDMR potrebna

MOL kot najpomembnejša in največja mestna občina, ki hkrati predstavlja glavno mesto Republike Slovenije se srečuje z mnogimi varnostnimi izzivi, ki v manjših lokalnih skupnostih ne obstajajo oziroma jih ni zaznati v taki intenziteti. SUDMR je v tem pogledu izjemnega pomena, saj te varnostne izzive predvideva in nanje ponuja odgovore in rešitve pri čemer pa zagotavlja učinkovite, preizkušene in strokovne metode.

Rešitve akta

Ko govorimo o strategiji v skupnost usmerjenega redarskega dela, mislimo na filozofijo in operativni pristop, ki v ospredje postavlja partnerski odnos med subjekti in redarstvom ter oblikuje nove naloge MR tudi na področju reševanja življenja in premoženja ljudi. Temelj nastanka SUDMR izhaja iz ključnega dokumenta, ki ureja pristojnosti delovanja MR t.j. OPV. Govorimo o enem od pristopov delovanja MR, ki temelji na predpostavki, da MR ter občani in obiskovalci sodelujejo pri zaznavanju in določanju prioritet pri odpravljanju različnih oblik družbenih deviacij s skupnim ciljem izboljšati kvaliteto življenja v bivalnem in tudi delovnem okolju.

K 1. poglavju – uvodni del

Vsebina 1. poglavja opredeljuje zgodovinski pregled redarskih služb na slovenskem ter opredeljuje trenutno stanje, ki vedno več pozornosti vlaga v preventivno delo, pri čemer ohranja stalno raven nadzorne oziroma represivne aktivnosti. V zaključnem delu opredeljuje kaj SUDMR sploh je.

K 2. poglavju – koncept v skupnost usmerjenega redarskega dela MR

Drugo poglavje konkretizira cilje, ki jih SUDMR zasleduje. Prav zaupanje med represivno varnostno strukturo MOL in posamezni pomembnimi subjekti kot so, občani in obiskovalci mesta (z vprašanji, vključevanjem, predlogi, kritikami ali pobudo), interesne skupine (društva, združenja, zveze društev npr. ZMKS, KZS...), obrtniki, poslovneži in njihove stanovske organizacije, državni uradi (agencije, ministrstva, organi v sestavi) in lokalne, državne ter naddržavne ustanove. SUDMR predvideva vključitev skupin, katerih mnenje in tudi prispevek je pri zagotavljanju ugodne varnostne slike še kako pomembno.

K 3. poglavju – Metodološko uresničevanje ciljev SUDMR

Tretje poglavje opisuje metodološke pristope ter način vpetja posameznikov ter organizacij v izvajanje strategije. Cilj v skupnost usmerjenega redarskega dela je reševanje problemov in izboljšanje odnosov z uporabniki storitev, ki jih zagotavlja MR, pri čemer je slednje dobrodošla dodana vrednost glede na dosedanje represivno delovanje, ki izvira iz pristopa k obravnavanju varnostne problematike.

K 4. poglavju – Vizija

V tem poglavju so opredeljeni konkretni koraki, ki bodo prispevali k uresničevanju ciljev, ki jih opredeljuje predhodno poglavje. SUDMR je namreč dolgoročna strategija, oblikovana tako, da poleg rešitve problemov želi skozi čas tudi s pomočjo ostalih subjektov, ki pomembno vplivajo na kvaliteto in varnost življenja v skupnosti, le to izboljšati hkrati pa občanom ponuditi tudi neposredno pomoč pri njihovih težavah (npr. neposredno periodično komuniciranje s predstavniki četrtnih skupnosti, kjer lahko neposredno zaznavamo prioriteto nadaljnjega dela. V tako obliko sodelovanja pa so se v letu 2010, na pobudo MR, vključile tudi lokalno pristojne policijske postaje in vodje policijskih okolišev...).

K 5. Poglavju – Kako reševati varnostno problematiko v lokalnem okolju

Peto poglavje se ukvarja s praktičnim pristopom, ki je v tujini uveljavljen, preizkušen in velja za primer dobre prakse (model SARA – Scanning, Analysing, Response, Assessment). Z izvajanjem SUDMR bo delo mestnih redarjev v skupnosti še opaznejše, partnerski odnos z občani, obiskovalci in ostalimi subjekti pa pristnejši in bolj odprt ter povezan. Vse skupaj sodi v dodatno širitev in poglobitev sodelovanja navedenih subjektov pri dejavnostih, ki jih MOL izvaja.

K 6. Poglavju – Zaključek

Za MR je uvedba tega koncepta izziv, na katerega je redarstvo pripravljeno saj je v zadnjem obdobju že pristopilo k nalogam, ki jih uvrščamo v strateško delovanje. MR MOL na vseh področjih kaže in utira pot ostalim subjektom lokalne samouprave in SUDMR je tako aspekt aktivne mestne politike, usmerjene k ljudem in njihovi varnosti.

Ocena finančnih in drugih posledic SUDMR

Z uveljavitvijo SUDMR bo MR poleg svoje represivne narave, določen del svojih nalog usmerilo tudi v preventivne ukrepe. Za uresničitev navedenega bomo potrebovali finančna sredstva, ki jih bomo namenili za promocijske akcije z namenom obveščenost občanov in obiskovalcev MOL. V ta namen bomo oblikovali zloženke, letake ter drug promocijski material, za katerega v letu 2011 predvidevamo porabo sredstev v višini 7.000,00 EUR, v letu 2012 pa 3.500,00 EUR. Glede na to, da bomo SUDMR začeli izvajati v letu 2011, bomo v tem letu za promocijski material namenili več sredstev kot leta 2012. Ob izvajanju preventivnih akcij, bomo še posebej na začetku, več promocijskega materiala razdelili med občane in obiskovalce MOL ter na ta način dosegli prepoznavnost delovanja MR, ki bo v okviru SUDMR usmerjeno v partnerski odnos med občani in MR.

Implementacija strategije pomeni tudi boljšo in učinkovitejšo izrabo že obstoječih materialnih sredstev in človeških virov.

mag. Andrej Drač
vodja Mestnega redarstva